

مامان! من نمی‌خوام برم مهد کودک

نرگس دهستانی اردکانی

کارشناس ارشد پیش از دبستان

بسیاری از والدین می‌خواهند بدانند که مناسب‌ترین سن برای گذاشتن کودک به مهد کودک چه سنی است؟

روان‌شناسان بر این عقیده‌اند که قبل از دو سال ونیم، سن مناسبی برای مهد و جدایی مادر و کودک نیست. اغلب روان‌شناسان سن مناسب را بین سه و پنج سالگی می‌دانند. با این حال آن‌چه مسلم است، لزوم رفتن کودکان به مهد، پیش از سن دبستان است. به رغم این که کودکان تقریباً از سه سالگی آماده ورود به مهد می‌شوند، ولی نگرانی والدین و وابستگی کودک نیز همواره مشکلاتی را پدید می‌آورد. برخی از کودکان هنوز خود را وابسته به خانواده حس می‌کنند و نمی‌خواهند از آن‌ها جدا شوند. ولی برخی به راحتی محیط مهد را می‌پذیرند و به آن دل‌بستگی پیدا می‌کنند.

والدین کودکانی که از مهد گریزان‌اند، ابتدا باید ببینند چه چیزی به صلاح فرزندشان است. در این مورد نباید احساساتی شوند. باید بتوانند گریه‌های کودک را هنگام ورود به مهد تحمل کنند؛ مانند زمانی که گریه او را برای واکنش زدن تحمل می‌کنند.

آمادگی برای ورود به مهد کودک

باید محیط مهد کودک را برای کودک توصیف کرد؛ جایی است که او می‌تواند در آن بازی کند. دوست بیابد و کارهای جدید یاد بگیرد. در ضمن باید به او توضیح داد، در آن‌جا مربیانی هستند که آن‌ها هم او را دوست دارند. لازم است به طور مداوم به کودک اطمینان داد که بعد از یک ساعت مشخص، پدر و مادر حتماً به دنبالش خواهند آمد.

در روزهای اول، بهتر است حدود نیم ساعت همراه کودک در مهد ماند و سعی کرد او را با دیگران آشنا ساخت؛ تا کم‌کم حس امنیت و اعتماد به دیگر کودکان و مربیان مهد در او ایجاد شود. از روزهای بعد می‌توان او را در حدود یک تا دو ساعت در مهد گذاشت و به او قول داد که مثلاً بعد از دو ساعت،

نحوه برخورد

با این رفتار نامناسب کودک در وهله اول به والدین و مربیانی باز می‌گردد، آن‌ها باید در مورد مراحل رشد کودک آگاهی لازم را کسب کنند و از «نه» گفتن‌های صحیح و بجا به کودک که به رشد او کمک می‌کند، حمایت کنند. با کودک همکاری لازم را داشته باشند تا او مراحل رشد را به خوبی و با آرامش بگذراند. کمک کنند که او هم اطرافش را بهتر بشناسد و هم تلاش خود را برای مستقل شدن به نتیجه برساند. والدین و مربیان باید در شرایطی که کودک می‌خواهد کارهایش را خود انجام دهد، با آرامش او را یاری کنند. با مراقبت از دور، به کودک فرصت کافی و لازم بدهند تا تجربه مطلوب را کسب کند و خود را آماده گذراندن مراحل بعدی رشد کند.

در این دوران هر چه کودکان فرصت بیشتری داشته باشند تا بدون دخالت مستقیم والدین و مربیان تجربه ملموس‌تری در محیط داشته باشند، قدرت حل مسئله آن‌ها در بزرگسالی بالاتر می‌رود. آن‌ها یاد می‌گیرند، مشکلاتشان را بدون اتکا به دیگران حل کنند و به موفقیت‌های بیشتری دست یابند.

پی‌نوشت

1. Lorenz

۲. هربرت، مارتین. روان‌شناسی بالینی کودک (یادگیری اجتماعی، رشد و رفتار). ترجمه مهرداد فیروزبخت.

حتماً به دنبالش خواهید آمد و حتماً آن را اجرا کنیم. اگر کمی دیر شود، کودک دیگر مهد کودک را جای امنی نمی‌داند و آن را موجب جدایی خود از مادر می‌بیند. پس با دیدن مادر به او می‌چسبد و دیگر علاقه‌ای به رفتن به مهد نخواهد داشت. کم‌کم می‌توان زمان باقی ماندن کودک در مهد را بیشتر کرد. ولی این زمان نباید طولانی شود.

در مقابل، والدین در برابر کودکانی که به مهد علاقه چندانی ندارند، باید انعطاف نشان دهند. چرا که اگر کودک بفهمد می‌تواند هر وقت که خواست از رفتن به مهد امتناع کند، دیگر قاطعیت و نفوذ آن‌ها از بین خواهد رفت. در حقیقت این کودک است که والدین را تربیت می‌کند و فرمان می‌دهد. اما بهتر است از قبل برایش مشخص شود که باید با مادر و پدر خود همکاری کند و اگر به مهد نرود، مثلاً تنها می‌ماند. در روزهای نخست ورود کودک به مهد، والدین باید به هر ترتیب که شده، از غیبت او خودداری کنند تا به تدریج کودک با همه برنامه‌های آن جا آشنا شود و کم‌کم رابطه عاطفی با دوستانش پیدا کند.

مزایای رفتن به مهد کودک

کودکانی که به مهد کودک می‌روند، زمینه رشد اجتماعی‌شان فراهم می‌شود و شخصیت‌شان در تعاملات اجتماعی شکل می‌گیرند. بسیاری از رفتارهایی که کودکان در خانه نیاموخته‌اند، در جای دیگری به نام مهد کودک می‌آموزند. رفتارهای منفی با رفتارهایی که چندان مثبت یا جامعه‌پسند نیستند، در مهد کودک کم‌رنگ می‌شوند. به این ترتیب، کودکان مجموعه‌ای از رفتارها و اطلاعات مفید را در مهد کودک می‌آموزند. از طرف دیگر، رفتارهای بدی هم که آموخته‌اند، در مهد کودک با روش‌های خاصی که وجود دارد، تعدیل می‌شود.

رشد کلامی در مهد کودک اهمیت زیادی دارد. تحقیقات نشان می‌دهند، کودکانی که به مهد کودک رفته‌اند، نسبت به کودکانی که به مهد نرفته‌اند، از واژه‌های بیشتری استفاده می‌کنند و نحوه ارتباطشان با دیگران راحت‌تر است. بنابراین، مهد کودک خوب با معیارهای بهداشتی و تربیتی قابل قبول، تأثیر زیادی در رشد روانی کودک دارد.

رفتن کودک به پیش دبستان نیز بسیار مهم و در مراحل رشد آن‌ها مؤثر است و او را برای ورود به دبستان آماده می‌سازد.

منابع

۱. مفیدی، فرخنده. اصول و مفاهیم آموزش و پرورش پیش از دبستان. شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران. ۱۳۸۵.
۲. فردوسی صابری، سیما. پاسخ به والدین. کتاب‌های دانه. ۱۳۸۵.
3. Preschool education articles checklist for child care centers 2007.03.03

